



PISA

У ЦЕНТРИ УВАГИ



education policy education policy education policy education policy education policy education policy education policy

policy

28

Чим відрізняються школи великих міст¹ від інших шкіл?

- ✓ У більшості країн та економік учні, які навчаються в школах у великих містах, як правило, мають вищі результати PISA, ніж учні, які навчаються в інших школах.
- ✓ Соціально-економічний статус тільки частково пояснює різницю в результатах між учнями шкіл у великих містах та учнями сільських шкіл або шкіл у невеликих містах.
- ✓ Порівняно зі школами в невеликих населених пунктах у великих містах школи зазвичай більші за розміром, мають кращі освітні ресурси й часто користуються більшою автономією в розподілі цих ресурсів.

Майже в усіх країнах учні шкіл у великих містах отримують вищі результати PISA, ніж учні шкіл у невеликих містах і в селах.

У країнах ОЕСР середні результати PISA учнів, які навчаються в школах у великих містах, а саме в містах із населенням понад 100 000 мешканців, перевищують результати учнів, які навчаються в сільських школах або в школах у містах із населенням менше 100 000 мешканців. Різниця в середніх результатах цих двох груп учнів становить близько 20 балів. Подолати таку різницю в балах можна, якщо додатково навчати учнів у школі впродовж половини навчального року. Проте різниця в результатах між учнями шкіл у великих містах та учнями шкіл невеликих населених пунктів суттєво відрізняється по країнах. У багатьох партнерських країнах та економіках ОЕСР різниця в результатах PISA надзвичайно велика (наприклад, в Албанії, Болгарії, Дубаї (ОАЕ), Киргизстані, Панамі, Перу й Катарі така різниця перевищує 55 балів PISA). За даними PISA-2009, в усіх партнерських країнах та економіках ОЕСР учні шкіл у великих містах отримали вищі результати у тестуванні PISA, ніж учні шкіл у невеликих населених пунктах. У країнах-членах ОЕСР різниця в результатах PISA між учнями цих двох груп спостерігається в 19 країнах. Найбільшу різницю в результатах учнів шкіл у великих містах та учнів сільських шкіл або шкіл у невеликих містах виявлено в Мексиці й Португалії. У 15 країнах-членах ОЕСР такої різниці в результатах не виявлено.

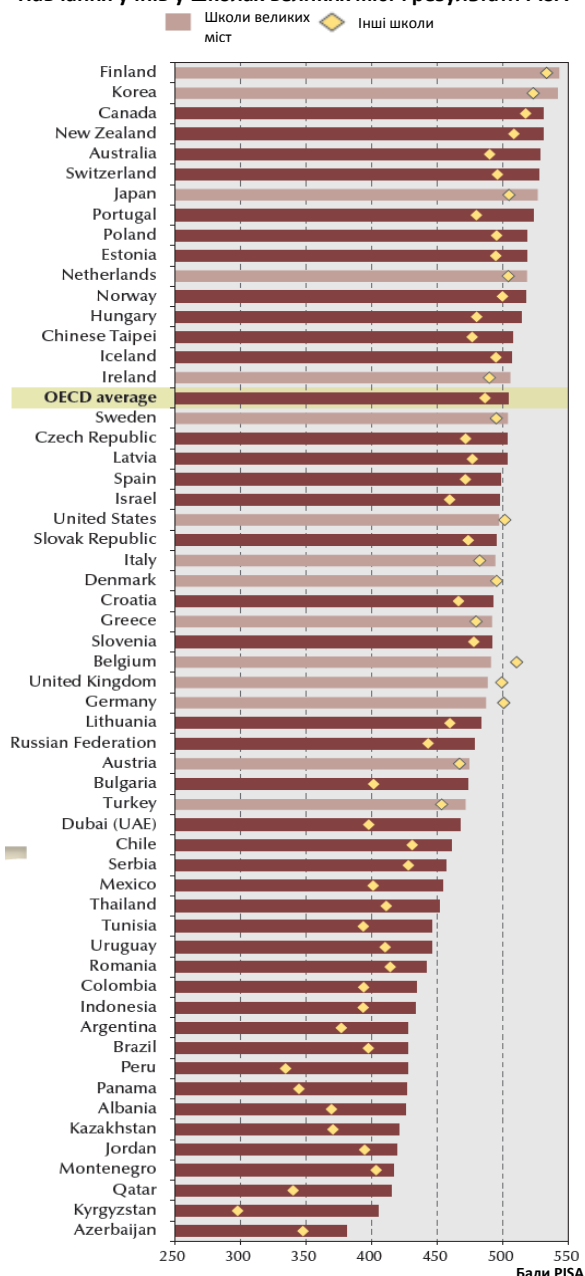
У містах з населенням понад 100 000 мешканців дуже багато учнів мають або завищений, або занижений рівень умінь і компетентностей. У багатьох країнах та економіках різниця в результатах PISA між учнями шкіл у великих містах та учнями сільських шкіл або шкіл у невеликих містах відображає рівень побутового й професійного життя сімей цих учнів. Саме рівень побутового й професійного життя сімей учнів впливає на географічний розподіл

¹ Школи великих міст – школи, які розташовані в містах з населенням понад 100 000 мешканців.

соціально-економічного статусу учнів у країні. Так, в усіх країнах та економіках, окрім Австрії, Бельгії, Німеччини, Ізраїлю, Кореї, Нідерландів, Великобританії й Сполучених Штатів, учні шкіл у великих містах походять із сімей зі сприятливішими соціально-економічними передумовами для навчання.

Одна з імовірних причин такого розподілу полягає в можливості великих міст цих країн та економік пропонувати своїм мешканцям, особливо висококваліфікованим робітникам, кращі професійні перспективи. Однак у Данії соціально-економічна сегрегація відбувається по-іншому: учні, чий батьки мають вищий рівень освіти й професійний статус, як правило, навчаються в сільських школах або в школах невеликих міст із населенням до 100 000 мешканців.

Навчання учнів у школах великих міст і результати PISA



Примітка: Статистично значущу різницю в результатах у тестуванні PISA із читання між учнями шкіл у великих містах та учнями шкіл у невеликих населених пунктах позначено темнішим кольором.

Країни розташовано за результатами PISA (у балах) у тестуванні із читання учнів шкіл у великих містах (від найвищого результату до найнижчого).

Джерело: ОЕСР, База даних PISA-2009.

Отримання вищих результатів PISA учнями шкіл у великих містах пов'язане не тільки з соціально-економічними передумовами для навчання учнів.

Різниця в соціально-економічних передумовах для навчання учнів тільки частково пояснює різницю в результатах PISA між учнями шкіл у великих містах і шкіл у менших населених пунктах. За даними дослідження PISA, школи у великих містах зазвичай відрізняються від сільських шкіл і шкіл у невеликих містах:

- ці школи, як правило, більші за розміром;
- у них навчаються учні зі сприятливішими соціально-економічними передумовами для навчання;
- вони мають вищий рівень відповідальності за розподіл освітніх ресурсів;
- у них рідко бракує педагогічних кадрів;
- частка кваліфікованих учителів у них більша;
- у них більші класи зі кількістю учнів.

Усі ці розбіжності особливо виразно помітні в партнерських країнах та економіках ОЕСР.

В Австралії, Колумбії, Дубаї (ОАЕ), Фінляндії, Мексиці, Панамі, Перу й Уругваї набагато більше учнів у великих містах навчається в школах із високим рівнем повноважень щодо розподілу освітніх ресурсів, ніж у менших населених пунктах. Аналогічно в усіх країнах, крім Бельгії, Німеччини, Греції, Угорщини, Ірландії, Ізраїлю, Нідерландів, Панамі, Словацької Республіки й Великобританії, як правило, у великих школах навчається більше учнів у великих містах, ніж у менших населених пунктах.

Чим відрізняються школи великих міст у країнах-членах ОЕСР і партнерських країнах та економіках ОЕСР від сільських шкіл і шкіл невеликих міст

Соціально-економічні передумови для навчання учнів	Поведінковий клімат	велика школа чи мала	Відповідальність за навчальну програму й оцінювання учнів	Відповідальність за розподіл ресурсів	Матеріальні освітні ресурси	Брак учителів	Позакласна діяльність	Співвідношення учні-учитель	Частка кваліфікованих учителів	Стосунки між учнями й учителями
--	---------------------	----------------------	---	---------------------------------------	-----------------------------	---------------	-----------------------	-----------------------------	--------------------------------	---------------------------------

Australia	+	+	+		+	+	-				+
Austria			+								
Belgium				-	-	-	+				+
Canada	+		+			+	-	+			+
Chile	+		+								
Czech Republic	+		+				-				
Denmark	-		+		-			+			
Estonia	+	+	+					-	+	+	
Finland	+		+		+	+					
Germany						-					
Greece	+									+	
Hungary	+					+					
Iceland	+	+	+	+	-	-	+	-	+	+	+
Ireland	+				+	+			+		
Israel		+			+	+			-		-
Italy	+		+		+				+		-
Japan	+		+					+	+		
Korea			+						+		
Mexico	+	-	+	+	+	+	-	+			
Netherlands				+							
New Zealand	+	+	+					+	+		+
Norway	+		+			+	-				
Poland	+	-	+								-
Portugal	+		+						+		
Slovak Republic	+	-									
Slovenia	+	-	+	+	-	-		-	-	+	
Spain	+		+		+				+		
Sweden	+	+	+		+						
Switzerland	+		+	+							
Turkey	+		+					+			
United Kingdom									-		+
United States			+								
Albania	+		+		+	+		+	+	+	
Argentina	+		+			+	-				-
Azerbaijan	+		+					+	+		-
Brazil	+	-	+		+	+	-	+		+	-
Bulgaria	+		+								-
Colombia	+		+		+	+	-	+	+		-
Croatia	+		+								-
Dubai (UAE)	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-	-
Indonesia	+		+		+	+	-			+	-
Jordan	+		+	+	+				+		
Kazakhstan	+		+		+				+	+	-
Kyrgyzstan	+		+		+	+		+		+	-
Latvia	+		+	-	-				+	+	
Lithuania	+		+	-	-						-
Montenegro	+	+	+	-	-	+	-		+	+	-
Panama	+				+	+	-			+	-
Peru	+		+	+	+	+	-	+		+	
Qatar	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-	+
Romania	+		+				-				-
Russian Federation	+		+			+		+	+	+	
Serbia	+		+				-	+	-		-
Chinese Taipei	+		+					+	+	+	
Thailand	+		+			+		+	+	+	
Tunisia	+	-	+		+	+					
Uruguay	+		+	+	+	+	-				-

Примітка: У таблиці наведено тільки ті країни, щодо яких зібрано достатньо відповідних даних.

Позначки «+» і «-» вказують на позитивну і негативну статистично значущу різницю між школами великих міст та іншими школами. Відсутність позначки вказує на те, що різниця між школами великих міст та іншими школами є статистично незначущою.

Джерело: ОЕСР, База даних PISA-2009.

У порівняльному аналізі PISA школи великих міст показали вищий рівень певних характеристик, пов'язаних із вищими результатами навчання учнів, ніж школи невеликих населених пунктів.

Аналіз анкет із відповідями учнів, які брали участь у дослідженні PISA-2009, показав, що в Австралії, Дубаї (ОАЕ), Естонії, Ісландії, Ізраїлі, Чорногорії, Новій Зеландії, Катарі й Швеції учні шкіл у великих містах навчаються в класах із поведінковим кліматом кращим, ніж у класах, де навчаються учні шкіл менших населених пунктів, тоді як у Бразилії, Мексиці, Польщі, Словацькій Республіці, Словенії й Тунісі спостерігається зворотня тенденція. У 17 із 65 країн та економік, які брали участь у цьому циклі дослідження, у школах великих міст рідше бракує вчителів, ніж у сільських школах або школах невеликих міст; у 15 краях учні шкіл у великих містах мають кращі можливості щодо позакласної діяльності (із точки зору кількості й різноманітності доступних їм позакласних заходів).

Якщо враховувати різницю в характеристиках учнів і шкіл, можна побачити, що учні шкіл у великих містах, а саме з населенням понад 100 000 мешканців, мають результати навчання, схожі з результатами учнів шкіл у менших населених пунктах. Цей факт свідчить про те, що різниця в результатах навчання учнів певною мірою пояснюється різними соціально-економічними характеристиками цих двох груп учнів і певною мірою – різницею в освітніх ресурсах, системах керівництва й навчальному середовищі між школами у великих містах і школами в менших населених пунктах.

Узагальнення: Усупереч поширеному уявленню про результати навчання в школах великих міст дані дослідження PISA свідчать, що загалом учні шкіл у великих містах навчаються краще, ніж учні шкіл у менших населених пунктах. Різниця в результатах цих двох груп учнів одночасно корелює як із соціально-економічним статусом учнів, так і з деякими характеристиками, які відрізняють школи великих міст від сільських шкіл або шкіл невеликих міст, а саме з їхньою доступністю до більшої кількості якісних освітніх ресурсів, вищим рівнем їхньої автономності, а також належним забезпеченням педагогічними кадрами.

За більш детальною інформацією звертайтеся до Франчески Боргонові (Francesca.Borgonovi, Francesca.Borgonovi@oecd.org)

Ознайомтеся із OECD (2010), PISA 2009 Results: Overcoming Social Background: Equity in Learning Opportunities and Outcomes, (Volume II), PISA, OECD Publishing;
OECD (2010), PISA 2009 Results: What Makes a School Successful? Resources, Policies and Practices (Volume IV), PISA, OECD Publishing.

Відвідайте сайт:

www.pisa.oecd.org

www.oecd.org/pisa/infocus

Читайте також:

Чи залежить читацька компетентність учнів-іммігрантів від того, як давно вони живуть у новій країні?